

Vlada Crne Gore
Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija

MODERNIZACIJA I REKONSTRUKCIJA POSTOJEĆE PUTNE MREŽE CRNE GORE 5 GODINA – 77 PROJEKATA

BOSNIA AND HERZEGOVINA

SERBIA

ALBANIA

ADRIATIC SEA

Metaljka

Bistrica Nova Varoš

Boljanići

Sjenica

Duga Poljana

Tjentište

Sarajevo

Suplja Stijena

Pijevlja

Brodarevo

Han-Trebinje

Gacko

Mratinje

Trsa

Žabljak

Durđevića Tara

Lekovine

Tomaševo

Ugao

Avtovac

Plužine

Miljkovac

Boan

Mojkovac

Dobrilovina

Bijelo Polje

Trpezi

Krstac

Šavnik

Boan

Krapče Polje

Berane

Rožaje

Vračnovići

Presjeka

Gornje Polje

Nikšić

Kolašin

Mateševo

Andrijevica

Vilusi

Osječenica

Bogetići

Danilovgrad

Murino

Plav

Grahovo

Čevo

Bioče

Podgorica

Mateševo

Murino

Plav

Sitnica

Risani

Resna

Cetinje

Murino

Gusinje

Plav

Morinj

Perast

Kamenari

Njeguši

Murino

Gusinje

Plav

Lepetane

Tivat

Kotor

Cetinje

Murino

Gusinje

Plav

Zečepika

Radošići

Rijeka Crnojevića

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Rose

Radošići

Kotor

Cetinje

Murino

Gusinje

Plav

Budva

Sveti Stefan

Virpazar

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Petrovac

Canj

Sutomore

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

Bar

Star Bar

Ulcinj

Podgorica

Murino

Gusinje

Plav

UVOD

Za proteklih pet godina Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Direkcija za saobraćaj Crne Gore rehabilitovali su i modernizovali čitav niz saobraćajnica, čime su stvoreni uslovi za brži i bezbjedniji protok ljudi i robe, a i opšti utisak o stanju saobraćajne infrastrukture znatno je popravljen. Realizovano je 77 projekata (sanacija mostova i tunela, rehabilitacija asfalta, saniranje kosina, izgradnje trećih traka za sporu vožnju, izgradnja zaštitnih galerija...). Svemu tome, dakako, prethodila je složena procedura javnog nadmetanja (tendera), utrkivanje sa vremenskom situacijom u toku tzv. građevinske sezone, primjerena regulacija saobraćaja u toku radova i nastojanje da se predviđeni rokovi ispoštuju gdje god je to moguće. Koliko smo u svemu tome bili uspješni svjedoči podatak da smo godišnje prosječno završavali po 15 projekata.

Projekti realizovani kroz više programa, sačinjenih na osnovu analize stanja u periodu od 2002. do danas, sadržavali su poslove koji su imali prioritet zbog stanja u kojem su se pojedine dionice magistralnih i regionalnih puteva nalazile. Najpri-

Most Pčinja u toku sanacije,
Program zaostalog održavanja

je su sa realizacijom započeti Program zaostalog održavanja i Program saniranja kritičnih tačaka. Situacija na terenu je bila takva da se moralo brzo reagovati, pa je realizacijom ova dva programa, tokom proteklih pet godina sanirano i poboljšano stanje oko 60 – tak dionica i objekata na njima.

Opšti je utisak turista iz regiona i inostranstva, građana Crne Gore, svih onih koji su, bilo poslovno ili iz zadovoljstva posjećivali Crnu Goru proteklih godina, da je stanje crnogorskih puteva poboljšano u odnosu na raniji period, a naročito u odnosu na devedesete godine prošlog vijeka. Uprkos pomjeranju rokova izgradnje na nekim lokalitetima i crnogorski mediji su pozitivnim ocijenili završetak izgradnje trećih traka duž jadranske obale, a naročito značajnom smatraju rekonstrukciju dijela puta od Mioske do Kolašina, gdje je sanirano 6 km dionice teške za saobraćaj. Ovaj je problem bio naročito izražen u ljetnjim mjesecima, kada je porast saobraćaja na ovom putu značajan. Sanirani mostovi, stesane i zaštićene kosine, obloženi i sređeni tuneli, čak 10 njih na ovom dijelu puta, ubrzaće protok saobraćaja uz veći stepen komfora i sigurnosti vožnje. Završetak radova na izgradnji zaštitne galerije na ulasku u Kolašin planiran je do kraja ove godine, budući da su radovi prekinuti do početka jeseni, zbog odvijanja turističke sezone.

Most Pčinja prije sanacije

je su sa realizacijom započeti Program zaostalog održavanja i Program saniranja kritičnih tačaka. Situacija na terenu je bila takva da se moralo brzo reagovati, pa je realizacijom ova dva programa, tokom proteklih pet godina sanirano i poboljšano stanje oko 60 – tak dionica i objekata na njima.

Opšti je utisak turista iz regiona i inostranstva, građana Crne Gore, svih onih koji su, bilo poslovno ili iz zadovoljstva posjećivali Crnu Goru proteklih godina, da je stanje crnogorskih puteva poboljšano u odnosu na raniji period, a naročito u odnosu na devedesete godine prošlog vijeka. Uprkos pomjeranju rokova izgradnje na nekim lokalitetima i crnogorski mediji su pozitivnim ocijenili završetak izgradnje trećih traka duž jadranske obale, a naročito značajnom smatraju rekonstrukciju dijela puta od Mioske do Kolašina, gdje je sanirano 6 km dionice

teške za saobraćaj. Ovaj

Sanirani tuneli na dionici Mioska Kolašin

Zaštitna galerija i tunel na dionici Mioska Kolašin

Jedan od saniranih tunela na dionici Mioska Kolašin

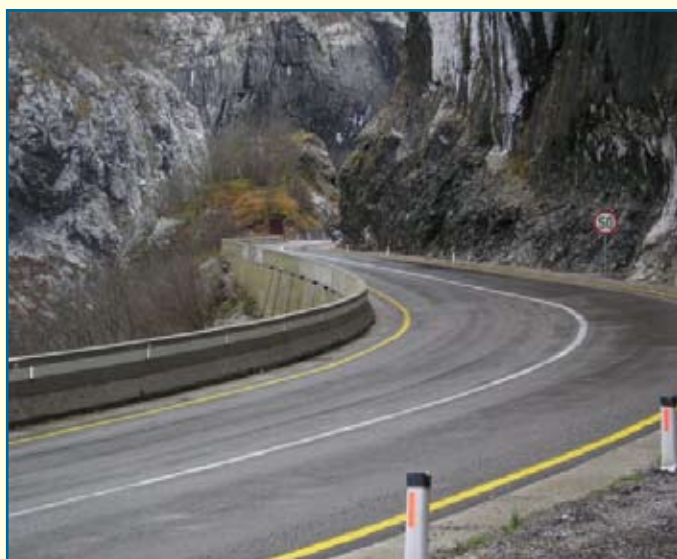
REHABILITACIJA PUTNE INFRASTRUKTURE U CRNOJ GORI 2002-2007.godina

Dakle u periodu od 2002. do kraja 2007. godine po Programu saniranja kritičnih tačaka realizovana su 42 projekta i to:

sanacija nestabilne kosine „Rogov krš“, sanacija klizišta „Ratac“; sanacija klizišta „Stanišići“ i „Đenovići“, sanacija tunela „Vojnik“, sanacija mosta „Kostova greda“, izrada putne i turističke rasvjete, sanacija kosine „Žuta greda – Jaz“, sanacija kosine „Žuta greda-Mogren“, izgradnja treće trake na dionicama „Jankovića krš“ – „Uličići“ – „Lapčići“ i „Košljun“, sanacija tunela „Lokve“, izgradnja treće trake na prevoju „Krstac“ kod Mojkovca, sanacija mosta „Krivi vir“, sanacija klizišta „Trojica“, sanacija mosta preko rijeke Tare kod Mojkovca, sanacija mosta „Pčinja“, izgradnja treće trake na dionicama „Vežište-Duga“ i „Bogutovski potok-Subodanj“, sanacija tunela „Duga“, sanacija mosta Ibar 2, sanacija mosta Bijele stijene; sanacija mosta preko rijeke Tare kod Šćepan polja; sanacija tunela Bakovići; sanacija kosine između tunela 29 i 39, sanacija klizišta „Semolj“, sanacija klizišta „Trpezi“, sanacija klizišta „Kručće“, izrada zaštitne galerije na „Bakovića klisuri“, izgradnja treće trake na dionicama: Obzovica, Seoce I i II, Dolovi-Crkvine, Petrovac, Rafailovići, rekonstrukcija tunela Vrmac, sanacija tunela br.18, sanacija tunela br.33, sanacija ulaznog dijela portala tunela 7-8-9, sanacija klizišta Sotonići, sanacija potpornog zida na dionici Rožaje-Špiljane). Intervencije na eliminisanju prioriteto definisanih kritičnih tačaka na putnoj mreži, obuhvatile su slijedeće vrste radova: sanacija klizišta i kosina – 13 lokaliteta, rehabilitacija i sanacija tunela - 8 lokaliteta, rekonstrukcija mostova – 7 lokaliteta, izgradnja trećih traka – 12 lokaliteta, izgradnja zaštitne galerije i izrada putne rasvjete i turističke signalizacije. Programom zaostalog održavanja Programom zaostalog (investicionog) održavanja, na 35 dionica u Crnoj Gori izvršena je rehabilitacija i sanacija kolovoza i prateći radovi: Podgorica – Tuzi – Božaj; Lepetani – Petrovac; Podgorica – Ribarevina; Ribarevina – Špiljani; Murino – Plav – Gusinje; Berane – Kalače; Pljevlja – Đurđevića Tara; Barski most – Ribarevina; Debeli brijeg – Kamenari; Podgorica – Petrovac; Bioče – Mateševo; Đurđevića Tara – Žabljak; Pljevlja – Mihajlovića; Pljevlja – Metiljka; Šćepan polje – Danilovgrad; Nikšić – Vilusi – Ilijino brdo; Nikšić – Šavnik – Boan; Plužine – Trasa – Virak; Lepetani – Petrovac; Cetinje – Budva; Petrovac – Bar – Ulcinj; Rožaje – Špiljani; Berane – Trpezi – Kalače; Kolašin – Andrijevića – Murino – Bjeluha; Gornje polje – Krstac – granica sa BiH; sanacija prilaznih puteva do graničnih prelaza Debeli Brijeg i Šćepan polje; Petrovac – Podgorica; Danilovgrad – Podgorica; Đurđevića Tara – Mojkovac; Virpazar – Ostros; Nikšić – Danilovgrad; Šćepan Polje – Nikšić; Kotor – Lepetani; Gornje polje – Krstac; Barski most – Ribarevina;

Dionica Vežišta na putu Podgorica Kolašin, izvršena rekonstrukcija puta, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionica Bogutovski potok (650 m) na putu Podgorica Kolašin, izvršena rekonstrukcija puta, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 – 2007.god.

Dionica Mioska Kolašin, 6 km, rehabilitacija asfalnog kolovoza,
Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionica Mioska Kolašin, sanirana kosina, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Saniran tunel Duga, (225 m) i rekonstruisana dionica (660m) na putu Podgorica Kolašin,
Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionice Seoca I (550 m) i Seoca II (1450 m) na putu Podgorica Kolašin, izgrađene treće trake za sporu vožnju,
Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionica Krstac kod Mojkovca , rekonstrukcija dijela puta i izgrađena treća traka, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionica Dolovi (900 m) na putu Podgorica Kolašin, izrađena treća traka za sporu vožnju, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Lokalitet Crkvine (990 m) na putu Podgorica Kolašin,
Izvršena sanacija klizišta i izgradnja treće trake, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007.

Saniran tunel Lokve na putu Podgorica Berane, Program zaostalog održavanja

Lokalitet Rogov krš, na putu Mojkovac Bijelo Polje, Program zaostalog održavanja

Tunel Vrmac na putu na ulazu u Kotor prije sanacije

Tunel Vrmac nakon sanacije, Program sanacije kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Dionica Subadanj (550 m), na putu Podgorica Kolašin, rekonstrukcija puta, Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 - 2007. god.

Bakovića klisura, na putu Podgorica Kolašin u toku izgradnje zaštitne galerije,
Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 – 2007. god.

Bakovića klisura, na putu Podgorica Kolašin nakon izrade zaštitne galerije,
Program saniranja kritičnih tačaka, 2005 – 2007. god.

PROGRAM RJEŠAVANJA USKIH GRILA NA SAOBRAĆAJNOJ MREŽI CRNE GORE 2007.-2009.god

Nakon što se izvršila brza rehabilitacija ugroženih dionica i kritičnih tačaka, analizirane su i određene dionice na kojima se stvaraju zagušenja u saobraćaju, tzv „uska grla“, zbog čega je protok vozila usporen i gdje dolazi do zastoja. U jesen 2007. godine u Ministarstvu saobraćaja i Direkciji za saobraćaj Crne Gore sačinjen

je i u Vladi Crne Gore usvojen Program rješavanja uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore 2007 – 2009. god. Program obuhvata 17 projekata i to izgradnju trećih traka za sporu vožnju i izmještanje magistralnih i regionalnih saobraćajnica iz gradskih jezgara izgradnjom zaobilaznica oko crnogorskih gradova. Pet projekata iz ovog programa je već realizovano.

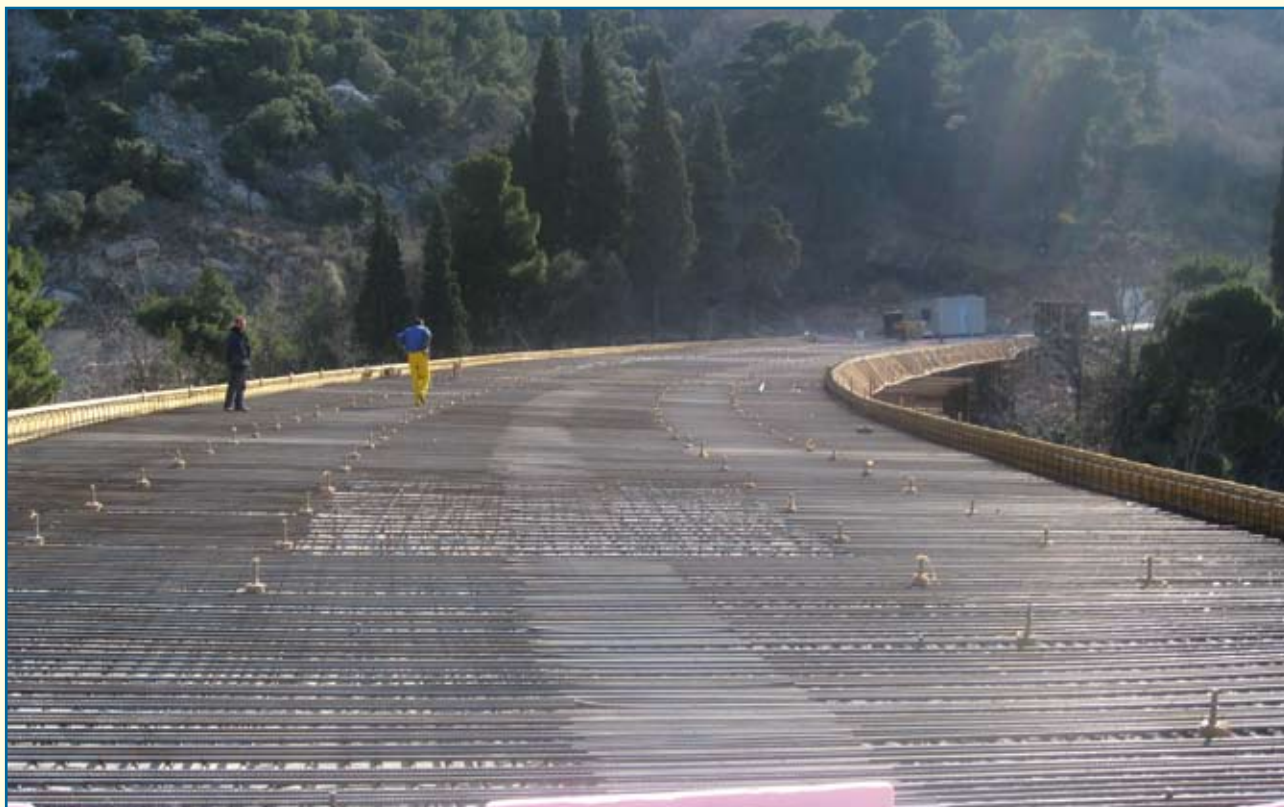
Treća traka za sporu vožnju Sutomore (1 900 m),
Program rješavanja uskih grla, 2007 – 2009. god.

REALIZOVANI PROJEKTI

Izgrađene su treće trake za sporu vožnju na sledećim lokalitetima: Sutomore, Kufin I i II na putu Bar – Petrovac, izgrađen je bulevar u Bečićima, završene treće trake na lokalitetima Lepetani kod Tivta i Savina u Herceg Novom. Na jesen ove godine, odmah po završetku ljetnje turističke sezone, počinje izgradnja treće trake za sporu vožnju na lokalitetu Kamenari. Na putnom pravcu Bar Petrovac na lokalitetima Kufin I i Kufin II, izgrađeno je 4 km treće trake, i rekonstruisano dodatnih 670 m puta. Na ovom uskom grlu intervenisalo se proširenjem jednog mosta sa trećom trakom dok je drugi most na ovom dijelu puta saniran i presvučen novim kolovozom. Ministarstvo saobraćaja i Direkcija saobraćaja su rekonstrukciju ove dionice finansirali sredstvima u iznosu od 3 miliona eura, a izvođač radova je „Crnagoraput“.

Lokalitet Kufin (4,6 km) na putu Bar Petrovac, izgrađena treća traka za sporu vožnju, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Proširen i saniran most na lokalitetu Kufin, na putu Bar Petrovac,
Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Most na lokalitetu Kufin, na putu Bar Petrovac, u toku sanacije,
Program rješavanja uskih grla, 2007 – 2009. god

Radovi na lokalitetu Kufin, na putu Bar Petrovac, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Lokalitet Kufin (4,6 km) na putu Bar Petrovac, izgrađena treća traka za sporu vožnju, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Bulevar u Bečićima nakon rekonstrukcije (2 km),
Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Radovi na izgradnji bulevara u Bečićima,
program rješavanja uskih grla, 2007.-2009.god.

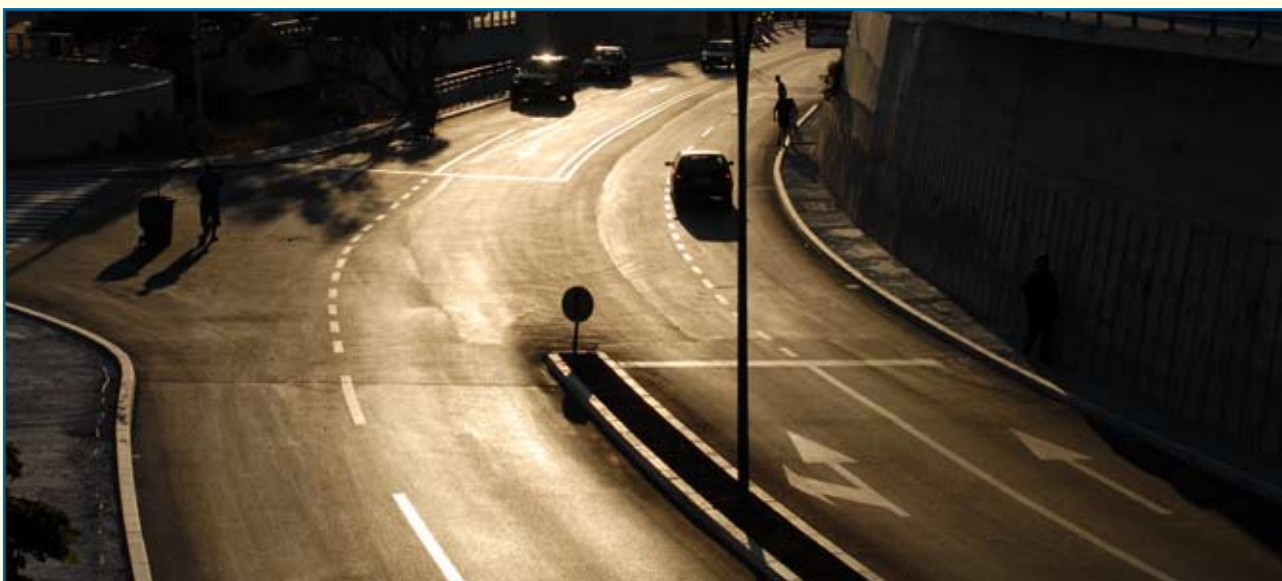
Bulevar u Bečićima nakon rekonstrukcije (2 km),
Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

U Budvi, na lokalitetu Bečići, izgradjen je bulevar (4 trake) dužine 2 km. Dodatni napori u vidu uvođenja treće smjene na ovom gradilištu, doprinijeli su da radovi na dionici budu završeni kako bi što manje uticali na odvijanje turističke sezone. Izvođač radova na ovom lokalitetu je preduzeće „Tehnoput“, vrijednost radova je 3,6 miliona eura, polovinu sredstava obezbijedila je Opština Budva a drugu polovinu Ministarstvo saobraćaja Direkcija za saobraćaj.

Bulevar u Bečićima nakon rekonstrukcije (2 km),
Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Bulevar u Bečićima nakon rekonstrukcije (2 km),
Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Na lokalitetu Lepetani na putnom pravcu Tivat Herceg Novi, izgrađeno je treće trake dužine oko 500 m. Vrijednost ovih radova je 547 hiljada eura, a u finansiranju projekta Opština Tivat participirala je sa 250 hiljada eura, dok su ostatak sredstava obezbijedili Ministarstvo saobraćaja i Direkcija za saobraćaj. Izvođač radova je Crnagoraput. Na ovaj način, u saradnji sa Opštinom Tivat eliminisano je usko saobraćajno grlo, riješen problem koji je posebno izražen tokom ljetnje turističke sezone. Na jesen, nakon završetka ljetnje sezone, započinju radovi na izgradnji treće trake na Kamenarima. Prema planu radovi će biti gotovi do kraja godine.

Novoizgrađena treća traka na lokalitetu Lepetani (500 m), na putu Tivat Herceg, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Novoizgrađena treća traka na lokalitetu Lepetani (500 m), na putu Tivat Herceg Novi, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

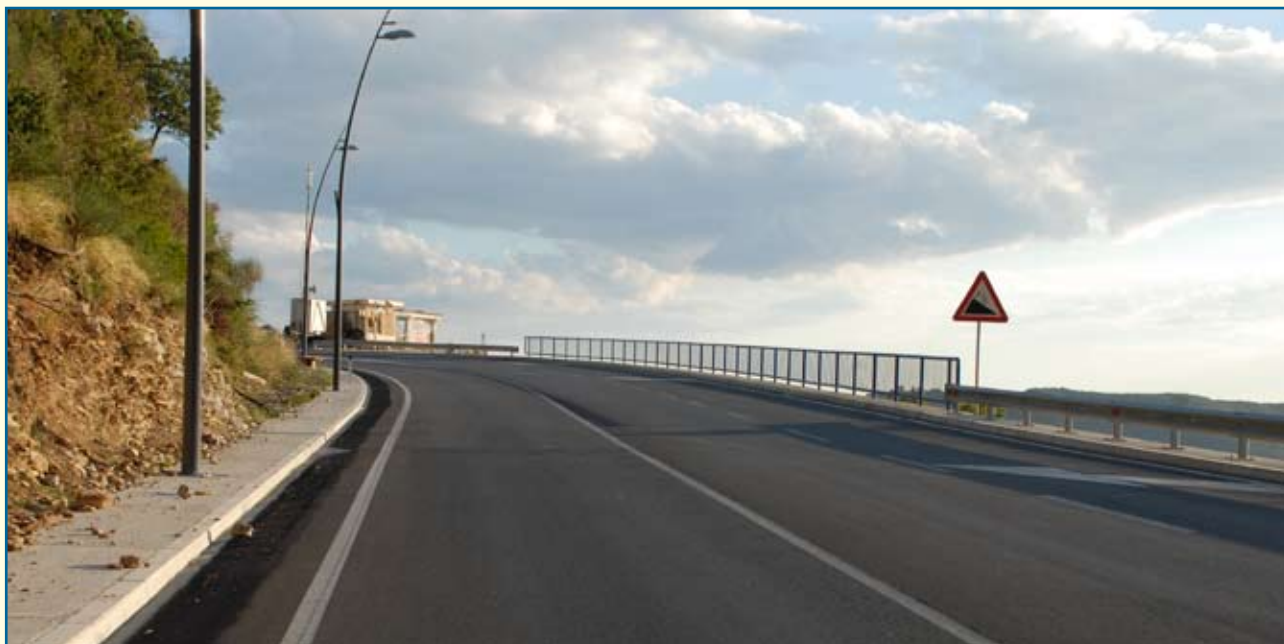
Novoizgrađena treća traka na lokalitetu Lepetani (500 m), na putu Tivat Herceg Novi, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Novoizgrađena treća traka na lokalitetu Lepetani (500 m), na putu Tivat Herceg Novi, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Novoizgrađena treća traka za sporu vožnju lokalitet Rafailovići (2 km) na putu Petrovac Budva Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Novoizgrađena treća traka za sporu vožnju lokalitet Rafailovići (2 km) na putu Petrovac Budva Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Rekonstrukcija dijela puta na lokalitetu Rafailovići, na putnom pravcu Petrovac Budva, bila je predviđena Programom saniranja kritičnih tačaka, a lokalitet je indetifikovan i kao „usko grlo“. Uprkos kašnjenju na izvođenju radova na ovoj dionici, pred početak letnje turističke sezone 2008. i ovaj projekat je završen i dionica puštena u saobraćaj. U cilju bržeg protoka saobraćaja, na jednoj od najprometnijih dionica u ljetnjim mjesecima izgrađeno je 2 km treće trake za sporu vožnju.

Novoizgrađena treća traka za sporu vožnju lokalitet Rafailovići (2 km) na putu Petrovac Budva, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

Novoizgrađena treća traka za sporu vožnju lokalitet Rafailovići (2 km) na putu Petrovac Budva, Program rješavanja uskih grla, 2007 - 2009. god.

PROJEKTI U REALIZACIJI

PROGRAM RJEŠAVANJA USKIH GRLA

2007 – 2009. god.

Izvođački radovi

Po Programu rješavanja uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore 2007 – 2009. godine, počela je realizacija još pet projekata, izgradnji zaobilaznica oko gradova i to zaobilaznice oko Nikšića, Berana, Rožaja, Bijelog Polja i Kolašina. Svi ovi projekti realizuju se u saradnji Ministarstva saobraćaja i Direkcije za saobraćaj Crne Gore sa lokalnim vlastima.

 <p>Obilaznica Bijelo Polje</p>	Obilaznica Bijelo Polje predstavlja državni prioritet kojim bi se eliminisalo usko grlo prolaska kroz grad na najvažnijoj saobraćajnici od sjevera ka jugu. Opština već realizuje izgradnju dva mosta („Rasovo” i „Rakonje”) na trasi obilaznice i traži se rješenje za spajanje ta dva mosta desnom obalom Lima u dužini od oko 5.5 km. Vrijednost radova je 13,8 miliona eura, izvođač radova „Putevi”, Užice, a rok završetka izgradnje je polovina 2009. godine.
 <p>Prolazak kroz Nikšić</p>	Rukovodstvo opštine Nikšić kao svoj prioritet postavlja izgradnju mini obilaznice Petlja II – Grebica – Duklo u ukupnoj dužini od 2.6 km za koju bi bilo neophodno obezbijediti 3,6 miliona eura. Trasa od Petlje II do Grebica je na trasi velike obilaznice u dužini od 1.5 km. Ovim rješenjem bi se teretni saobraćaj potpuno izmjestio iz centra Nikšića i postojeći nadvožnjak stavio u funkciju nakon dugog niza godina. Izvođač radova je „Mehanizacija i programat” iz Nikšića, a rok završetka posla na proljeće 2009. godine.
 <p>Obilaznica Rožaje</p>	Na značajnom putu od Kosova prema Crnoj Gori prolazak kroz centar Rožaja predstavlja najuže grlo. Obilaznica je ukupne dužine od 3.5 km, a cijena izgradnje procijenjena je na 3,7 miliona eura. Izvođač radova je „Konstruktor inženjering” iz Splita, a rok završetka polovinom 2009. godine.
 <p>Obilaznica Berane</p>	Opštinsko rukovodstvo Berana smatra da bi se izgradnjom ulice Hotel Berane – Pešci u dužini 2 km, eliminisalo usko grlo spajanja puta koji vodi prema Andrijevici (R-2) i puta koji vodi prema Rožajama (M-2). Vrijednost radova je 3,4 miliona eura. Izvođač radova je Integral Inženjering iz Banja Luke, a kraj radova predviđen je za kraj 2008. godine.
 <p>Obilaznica Kolašin</p>	Vrijednost radova je 2 miliona eura, izvođač radova je POOR iz Austrije, rok završetka radova je kraj 2009. godine.

PLANIRANI PROJEKTI

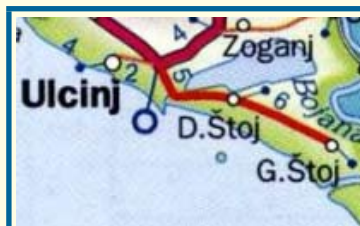
PROGRAM RJEŠAVANJA USKIH GRLA

2007 – 2009- god.

Izrada projektne dokumentacije

Što se tiče ostalih projekata iz Programa rješavanja uskih grla u toku je izrada projektne dokumentacije i stvaranje preduslova za početak realizacije slijedećih projekata:

 <p>Obilaznica Tivat</p>	<p>Sa rukovodstvom opštine analizirane su mogućnosti rješavanja zaobilaznice Gradiošnica – Opatovo u dužini od 7.5 km i to trasom brze ceste, s obzirom da se na trasi ne nalazi veliki broj objekata. Procijenjeno je da bi puni profil (4 trake) koštao oko 40 miliona eura ali i da bi se dvije trake mogle izraditi za oko 25 miliona eura. Ima interesa da se ova dionica gradi izvođačkim kreditom. Izrada glavnog projekta je u toku, a finansirana je sredstvima Vlade Crne Gore. Tender za izbor izvođača radova planiran je za kraj 2008. godine.</p>
 <p>Obilaznica Kotor</p>	<p>Obilaznica Kotor (9 km) je od opštine Kotor predstavljena kao najznačajniji projekat razvoja s obzirom da jedina postojeća saobraćajnica tokom ljeta predstavlja usko grlo na raskrsnici iz Škaljara, ulazu u grad i raskrsnici kod bazena "Primorac". oko 20%. Opština Kotor radi na izradi projektne dokumentacije. Ukoliko se revidovanje projekta izvrši planiranom dinamikom, krajem 2008. godine će biti raspisan tender za izvođača radova.</p>
 <p>Obilaznica Budva</p>	<p>Prolazak kroz Budvu predstavlja najuže usko grlo na primorju koje je samo djelimično ublaženo izgradnjom bulevara sa 4 trake kroz sami centar grada. Neophodno je trajnije rješenje ovog problema. Nakon razmatranja više varijanti (obilaznica trasom brze ceste se pokazala isuviše skupa, oko 150 miliona eura), opština Budva predlaže rješavanje sa dvije zaobilaznice standardom magistralnog puta koje bi istovremeno riješile i Budvu i Bečiće. Obilaznica od Markovića do Lastve Grbaljske i obilaznica od Markovića do Kamenova u ukupnoj dužini 9.5 km koštala bi oko 20 miliona eura. Postoji zainteresovanost potencionalnih izvođača za davanje izvođačkog kredita na 10 godina. Opština Budva je preuzela kompletno finansiranje i izgradnju obilaznice.</p>
 <p>Prolazak kroz Bar</p>	<p>Rukovodstvo opštine insistira na izgradnji obilaznice Bar koja bi ukupno riješila saobraćaj i stvorila preduslove za daljnji razvoj Bara. Obilaznica je planskom dokumentacijom predviđena trasom brze ceste u dužini od 14 km sa mostovima ukupne dužine 1.6 km i tunelima ukupne dužine 3.8 km. Njena cijena bila bi oko 150 miliona eura.</p>

Most na "Port Mileni" – Ulcinj

Kao svoj prioritet rukovodstvo opštine Ulcinj postavlja izgradnju mosta na "Port Mileni". Projektovanje ovog mosta realizuje Direkcija za javne radove i projekat se očekuje do kraja godine. Dužina mosta je 600 m, a projektuje se sa 4 trake. Njegova izgradnja iznosila bi oko 8.5 miliona eura. U toku sezone ovaj most predstavlja usko grlo ispred kojeg se stvaraju kilometarske kolone vozila. On je istovremeno preduslov daljnje valorizacije prostora "Ade Bojane".

Obilaznica Golubovci
(Raskrsnica Nikšičkog puta – Beglak)
Podgorica

Opština Podgorica kandiduje 13.2 km magistralnog puta (2 x 7m) od raskrsnice Nikšičkog puta do skretanja za aerodrom i zatim zaobilaznjem Golubovaca do lokaliteta „Beglak“.

IZGRADNJA PUTA RISAN-GRAHOVO-ŽABLJAK

Magistralni put Risan – Žabljak počeo je da se gradi prije 14 godina, dug je 145 kilometara, a do sada je izgrađeno 68 kilometara puta. Izvođenje radova na terenu i projektovanje preostalih dionica intezivirano je u poslednjih nekoliko godina i njegova dalja realizacija predviđena je i u Srednjoročnom programu razvoja i održavanja državnih puteva za period od 2008. do 2011. godine i u Strategiji razvoja i održavanja državnih puteva, planskom dokumentu za naredni desetogodišnji period.

Izgrađena dionica Knež Laz Dragalj
(8,5 km) puta Risan Grahovo Žabljak,

Dionica Knež Laz – Dragalj, dužine 8.5 km završena je i puštena u saobraćaj 13. jula ove godine. U toku su radovi na izgradnji još tri dionice. Vrijednost izvođenja radova na 10.5 km dugoj dionici Risan – Knež Laz je 12 miliona eura. Izvođač radova je Mehanizacija i programat iz Nikšića. Planiran rok završetka dionice bio je polovinom jula ove godine, međutim došlo je do pomjeranja rokova i prema procjenama realan rok završetka radova je septembar/oktobar 2008. godine.

Radovi se izvode i na dionici Dragalj - Grahovo, dužine 7 km, vrijednosti 6,4 miliona eura. Izvođač radova je Mehanizacija i programat, rok završetka na proljeće 2009. godine.

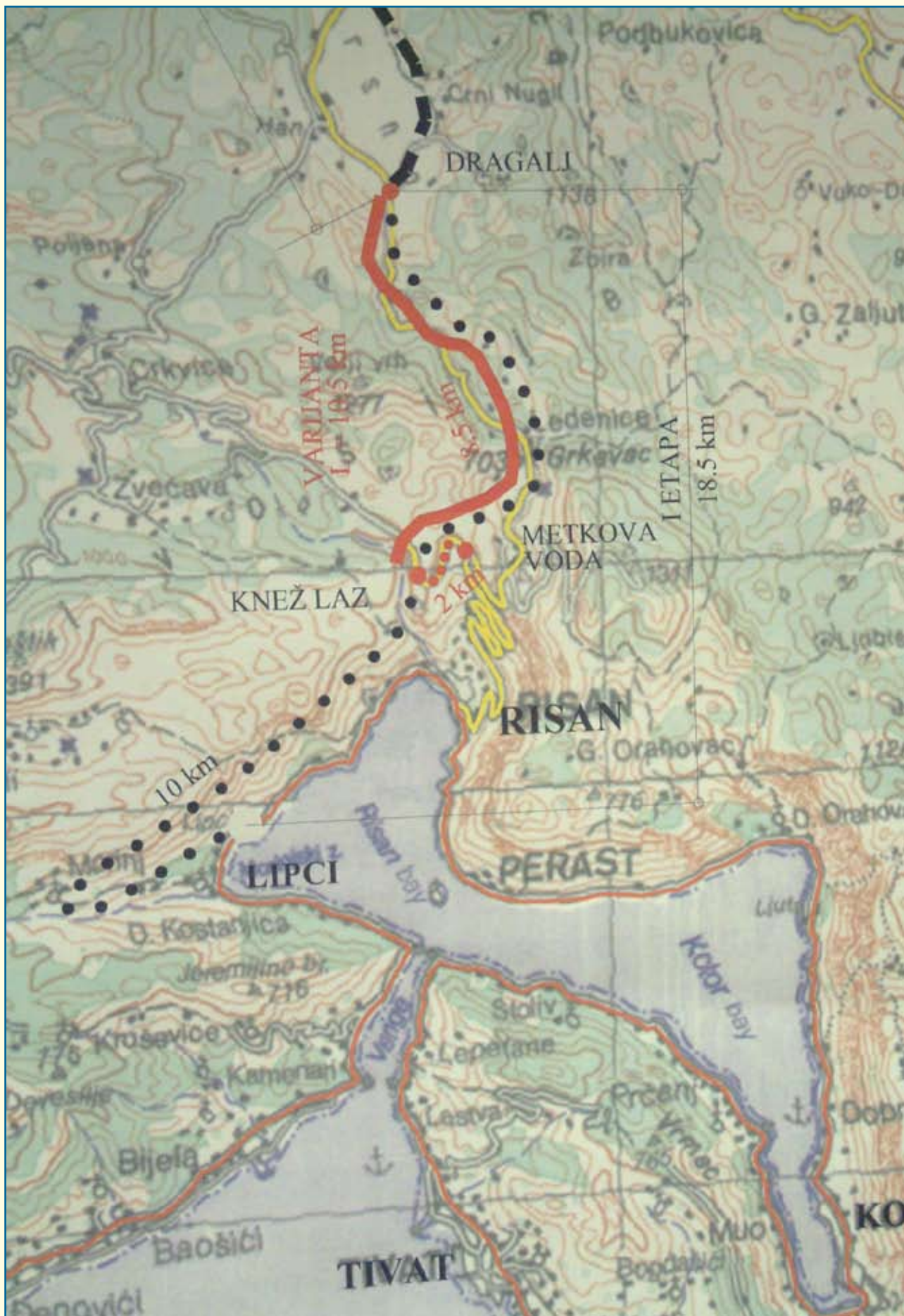
Početak juna ove godine počeli su radovi i na izgradnji dionice tunel "Ivica" – Žabljak, dužina tunela je 2.2 km, a dužina trase 12.5 km. Vrijednost radova je 21,8 miliona eura, sa rokom završetka do kraja 2009. godine.

Izvođač radova na ovoj dionici je austrijska kompanija POOR.

Izrada projektne dokumentacije (na nivou Glavnog projekta) za preostale tri dionice u završnoj je fazi, pa je shodno tome planirano raspisivanje tendera za izvođenje radova krajem ljeta i na jesen ove godine. To su dionice: Grahovo – Osječenica, dužine 8.5 km, Osječenica – Vilusi, dužine 5.5 km i Šavnik - tunel "Ivica", dužine 11 km. Predviđeni rok završetka radova na ovim dionicama je kraj 2009. godine.

Radovi na putu Risan Grahovo Žabljak

ZAKLJUČAK

Nesporno je da se realizacijom velikog broja projekata po programima i planovima sačinjenim u Ministarstvu saobraćaja i Direkciji za saobraćaj, popravilo stanje putne mreže u Crnoj Gori. Sredstva utrošena za realizaciju programa od 2002. godine do danas obezbijeđena su iz više izvora, kroz kreditne aranžmane Evropske Investicione Banke i Evropske Banke za obnovu i razvoj, donacijama Evropske Agencije za rekonstrukciju, Njemačke razvojne Banke KfW, izdvajanjima iz Budžeta Crne Gore.

Za projekte realizovane od 2002 – 2008. godine, izdvojeno je:

- **u 2002. godini 7.663.674,58 €**
- **u 2003. godini 7.320.480,11 €**
- **u 2004. godini 3.162.298,84 €**
- **u 2005. godini 9.402.475,16 €**
- **u 2006. godini 10.435.506,36 €**
- **u 2007. godini 56.556.586,32 €**
- **u 2008. godini 63.741.916,55 €**

Porast sredstava izdvojenih za ulaganja u putnu infrastrukturu u proteklih nekoliko godina, ukazuje na spoznaju države da je ulaganje u razvoj saobraćaja nezaobilazan uslov bržeg privrednog i ukupnog razvoja zemlje.

Na porast investicija države u poslednjih par godina imalo je uticaja i donošenje novog Zakona o putevima (2004. god.). Novim zakonskim rješenjem precizirani su odnosi između korisnika puteva i države kao vlasnika putne infrastrukture, utvrđen je model finansiranja državnih puteva na način da se sredstva obezbjeđuju iz naknada od maloprodajne cijene i akciza na tečno gorivo, naknada za korišćenje državnih puteva i to: naknada za upotrebu pojedinih puteva i objekata (putarine), naknada za vanredni prevoz, postavljanje natpisa pored državnih puteva, zakup putnog i drugog pripadajućeg zemljišta, priključenje prilaznih puteva, postavljanje instalacija u trupu puta, kao i izgradnje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa državnog puta, kredita, donacija, ulaganja iz privatnog sektora itd. Formiran je poseban državni organ Direkcija za saobraćaj CG, koja se stara o održavanju, rekonstrukciji i izgradnji putne infrastrukture u skladu sa strateškim razvojnim dokumentima i preciznim godišnjim planovima. Obezbijeđene su kadrovske pretpostavke za efikasnije upravljanje putevima, čemu svjedoči i podatak da je u proteklom periodu ovaj državni organ uspješno sproveo preko 100 tenderskih procedura (vezano za izvođačke radove i izradu projektne dokumentacije).

Međutim, predstoji još dosta posla na rehabilitaciji i modernizaciji postojeće mreže 884 km magistralnih i 964 km regionalnih puteva. Veliki je broj tunela, mostova i ostalih objekata, što je u saobraćajnom smislu, posljedica nepovoljnog reljefa, a u finansijskom smislu iziskuje značajno veća sredstva potrebna za rekonstrukciju i održavanje.

Uporedo sa aktivnostima na poboljšanju postojeće putne mreže, intenzivno se radi i na njenom razvoju i povećanju kapaciteta, izgradnjom novih puteva magistralnog i regionalnog karaktera, brzih saobraćajnica i autoputeva u Crnoj Gori. To podstiče i prognoza rasta saobraćaja, koja predviđa da će u periodu 2007 – 2012. godine frekvencija godišnje rasti po stopi od 6.6% (maksimalno 8.10%; minimalno 5.10%), a u periodu 2012 – 2017. godine mogući porast na godišnjem nivou je 6.20 % (maksimalni 7.60%; minimalni 4.80%)

Sve aktivnosti preduzete do sada, stvaranje zakonskog, institucionalnog i finansijskog okvira, bile su neophodne kako bi se nastavilo sa ostvarivanjem zacrtanih ciljeva. Donošenje i usvajanje novih strateških i planskih dokumenata, Srednjoročnog Programa razvoja i održavanja za period od 2008. do 2011. godine i Strategije razvoja i održavanja državnih puteva za period od 10 godina nastavak su intenzivnih aktivnosti koje će sprovoditi Ministarstvo saobraćaja i Direkcija za saobraćaj na rehabilitaciji i modernizaciji putne mreže u Crnoj Gori.

Samo nedobronamjerni i neobaviješteni pojedinci, kakvih ne bi trebalo da bude u Crnoj Gori jer su svi koje je to zanimalo imali priliku da se do detalja informišu o svim ovim poslovima (bilo preko medija, bilo u direktnoj komunikaciji sa Ministarstvom saobraćaja ili Direkcijom za saobraćaj Crne Gore) mogu minimizirati napore Države da se uhvati u koštac sa nizom otvorenih problema na saobraćajnoj mreži koji su prven-

stveno identifikovani kao nesanirane kritične tačke ili zaostalo održavanje. Kada su ti problemi prevaziđeni moglo se preći na narednu fazu čija će realizacija trajno i kvalitetno promijeniti saobraćajnu sliku Crne Gore i stvoriti uslove za bezbjedniji i efikasniji promet.

IZDAVAČ / Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija
ZA IZDAVAČA / Ministar dr Andrija Lompar
UREDNIK / Jelena Kaluđerović
SARADNICA UREDNIKA / Nada Peruničić-Vulanović
DIZAJN, PREPRESS, PRESS / DPC Podgorica
Podgorica, jul 2008.

Vlada Crne Gore
Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija

Rimski trg 46, Podgorica
Tel:+382 20 234 179 / Fax: +382 20 234 331
www.minsaob.vlada.cg.yu